

Seto Kongressi Vanõbidõ Kogo kuuholõk nr. 3
Verska Tsäimajah
24.03.2012
kell 13.00 - 16.00

Kohalõ olli' tulnu': Vello Lõvi, Helju Majak, Vello Saar, Imre Liivago, Maarja Hõrn, Villu Lillmaa, Vello Jüriöö, Rein Zaitsev, Õie Sarv, Paul Hagu, Aarne Leima, Arvi Matvei

Kõnõlõmisõ teema':

1. Kuis seto' eläse' Petsere rajoonih - Majaku Helju, Lõvi Vello
2. Kuis saasi' seto nuuri parebahe tõmmada Setomaa elo kõrraldamisõ mano - Hõrna Maar'a, Liivago Imre
3. Viilkõrd Seto lipu päivist ja lipu kasutamisõst - Leima Aarne
4. Setomaa umavaltsuisi valmisolõmisõst haldusterritoriaalsõh reformih - Saare Vello, Lõvi Vello
5. Päävanõba aamõtikotusõ täütõmisõst - Lõvi Vello
6. Kotusõpääl miildehalgahanu' mõttõ'

1. Kuis setodõ eläse' Petsere rajoonih.

Majaku Helju - Petsere administratiivi andmidõ perrä om parhilla' Petsere poolõ 120 setot hinnäst kirja pandnu'. Vinne riik and 47 milj ruublit nelä aastaga pääle, a rahvas niiväiga tuud tunnõ-õi. No' lätt tõõnõ aastak neläst. Läbi tuu programmi andas 3000 ruublit seto latsõ pääle, oblasti polikliinikohe saias hinnäst kirja panda' ja saava' arstlikuh kontollih k'avvu', sis.

Läbi tuu raha kõrraldadas Radajah perridõ päivä, soomõ-ugri festivali, Vana-Irboska pidustusõ' 6.-8. sept.

Rahalist api 3000 hektari põllumaa pääle, grediiti saa võtta', protsendi mass administratsioon kinni programmist, minevä aastaga sai Seto Selts traktori ja bussi, õt avta' vanõbil inõmisil aiamaid tetä' ja muusium saa vannu seto asju osta' tuu raha iist.

Küüsütäs, õt mille pall'o rahha lätt Radaja muusiumi pääle ja rahvas tahasi, õt näile tuu raha andasi' niisama peo pääle, rahvas tunnõ-õi õkva tuud rahha.

Ülepiiri k'auminõ mi rahval kergep teno Eesti passilõ.

Läbi Petsere rajooni tagasimineku programmi tull minevä aataga viis inõmist, no' kõnõldas säitsmest. Kuberner om ülnü', õt taht rahvast tagasi.

Käävä' mõttõ', õt 2013. vai 2014. aastagal tetä' kunigriik Petseremaal.

Ettepanõk, õt setokõsõ' võisi' tagasi saia' vanavanõbidõ maa'.

Maa om eräomandusõh vai rendil? Maad või olla' ütskõik ku pall'o, nii pall'o ku tahat ja nii pall'o ku jovvat osta'. Vapa põllumaad om pall'o.

Vinne riik panustas setosidõ pääle, a midä SKVK saasi' tetä'? Kuis säääl puul Eesti riigi api olõs tunda'?

Mõnõ' mõttõ': inäbä seto kiilt pias kuigi olõma, Eesti poolõ pääl võisi' üldharidust saia', umakeeline latsiaid - keelepesä', Petsee koolih opva' 20 last seto laulu ja kiilt, õt panda' näile preemia vällä, pakku' laagrit näile s'oo poolõ pääl.

2. Kuis saasi' seto nuuri parebahe tõmmada Setomaa elo kõrraldamisõ mano

Hõrna Maar'a - seto noorõ': 1) aktivisti', huvilitsõ', kiä' hoitva' seto kultuuri poolõ; 2) huvilisõ', kinkõ jaost Setomaa ja kodokotus omma' tähtsä'; 3) kodokotusõst ja Setomaast olõ-õi lämmind õga külmä. Säntist om nii liinah ku maal.

Mia' omma' tingimusõ' minkõ pääle nuur tulõ maalõ? Ma eis' tiia, õt midä ma mõtlõ, a midä tõõsõ' mõtlõsõ', tuud ma tiia-äi. Ma tiia-äi ka' tuud, õt kuis tulõs küüsüdä, õt läbi tuu saasi' tiidä', õt sis mõistasi' midä tetä'.

Huviharidus.

Üldäs, õt liinah om kõik käeperi. Võtami näütüses kino. A tuu om maal ka' võimalik. Ojominõ. Verskah om ojominõ olõmah. Nuuri keskusõ' omma' kõigih valduh tüüle lännü', õpilasfirma' omma' olõmah.

Seto temaatika kasutaminõ.

Kas ja ku pall'o pias õhutamma seto temaatikat mäntsehki tõõsõh valdkunnah kasutamma? Ku pall'o om lubat kasuta' seto temaatikat? Tuu om arotamisõ kotus.

Seto Nuuri Selts.

Tä toimi-i inäp nii kuis tä luudi ja edimält oll. Ma arva, õt parhilla' selts eis' olõ-õi atraktiivne. Kinkõgi puult tulõ-õi ka' ettepanõkit.

Seto Nuuritiatri.

Muialt tulnu' nuuri om poolõst seto nuuriga, edimält oll seto nuuri inäbä. Tiatri tahetas tetä', tiatri tegeminõ om tasuta, a õks seto nuuri om veid'o. Setomaa koolõh olõmi k'aunu' kõnõlõmah, kutsmah, a tulda-ai.

Tudengi' maaülikuuli, Tarto ülikuuli.

2005. aastagast pääle on Setomaalt ülikuulõ tasuta kotusõ pääle saanu' pääle 20 noorõ. Näide avvulepinguh om kiräh, õt nä piat avitamma Setomaa kõrralda' ja ka' eis' midägi kõrraldamma Setomaal. Setomaa Valdu Liit om lubanu' umalt puult avita' tüükotussit löüdä' Setomaal. A arvõt peetä-äi, õt kuis avvulepingust kinni peetäs. S'oo om probleem, õt kuis süsteemi parebahe kõrralda' ja kontrolli'.

Liivago Imre - Seto Nuuri Selts oll edimält sõpruskond. 2006. aastagast lätsi ülikuuli opma ja minost sai seltsi vedosnik. Edimält mi kävemi Setomaad piteh matkamah ja lihavõttõ aigu teimi' munaloomka, hõõrütimi munnõ, viimätsil aastagal jäi tuu ar' ja matkalõ ka' mindä-äs inäp, olõ-õs aigu. Matka aigu saimi' tutvast, huvitav oll ka' ja saiami' tiidä' Setomaa kotussit.

Iistvõtmist taha-ai kiäki hindä pääle võtta'. Aktiivsit om veid'o. FBih om 60 inemist hinnäst kirja pandu'.

Rahalda' kotusõ' ülikuuli om näüdänü', õt tunda-ai vastutust, avvuleping unõhtõdas. Edimält kõnõldas ilosat juttu ja pärast kiäki kontrolli-i. Pias aastaga vai puultõõsõ pärast konrtolma, õt sissesaanu' andva' tiidä', õt midä oldas tennü' Setomaa jaost.

Seto Nuuri Selts om kirotanu' projekti Setomaa 8. ja 9. klassõ jaost. Kokko om 50 last, nelli päivä Setomaa koolõh, õgal pääväl uma teema, õt minkast kõnõldas. Mõtõh - Setomaa põhikooli lõpõtaja' saasi' tutvast, mõnõ' vaest läävä' pärast Verska gümnaasiummi opma. Nelli kõrda üte aastaga joosul - aprilli kuust juuni kuuni.

Mõtlõda' vällä ja anda' korgkoolih opjilõ ette nimekiri, õt midä olõs Setomaast vaia uuri' ja minkõst võisi' kirotä'.

Nuuri keskusõ' kokko võtta'.

3. Viilkõrd Seto lipu päivist ja lipu kasutamisõst

Lipupäävä’:

Leelopäiv

Seto Kunigriigi päävä’

Seto Kongressi päiv (9. oktoobri)

SKVK soovitas:

Õgapäävädselt lipp väläh vallamaja, kooli, latsiaia iih.

Suurõba’ pühä’, nulga uma’ pühä’, kirmasõ’, perridõ kokkosaamisõ’ jne.

SKVK järgmätsel kuuholõkil mai kuuh võtta’ vasta lipupäävä’.

4. Setomaa umavaltsuusi valmisolõmisõst haldusterritoriaalsõh reformih

Saare Vello - Põhjus. 16. veebruaril Miss’o vallavaltsus võtt vasta ja saat lakja otsuse haldusterritoriaalse reformi korraldusõ muutmisõst. Miss’o puult om ettepanõk ühinemisõst, olõ-õi läbikõnõlõmisõ jaost. Ühinedä’ ütes umavaltsusõ üksusõks. Kõik Setomaa valla’ ja vallarahvas arotadõ’, õt midä sääne asi hindäga üteh tuu ja kuis saia’ muutmist tetä’. Setomaa om jaet katõ maakunna vaihõl ar’ ja üle maakunna kokkupanõ’, tuu jaost om vaia tetä uuringu’ ja rahva küsitlus. Sääne asi mass pall’o rahha ja olõ-õi tiidä’, õt kas valtsus tuu kintäs vai om maaha visat aig ja raha. Tuuperäst om arvada’, õt vallavaltsusõ’ ütlese’ muutmisõlõ ei.

Reform nii ku nii tulõ ja sis tetäs ar’ ja ommõgi kõik ja meil olõ-õi määnestki sõnaõigust.

Tõõsõlt puult - Setomaa vald aoluulistõh piireh. Väiga tähtsä om ütidsõ kultuuriruumi hoitminõ.

Ettepanõk - panda’ kokko tüürühm, kiä nakas ajama asju, õt saasi’ üle katõ maakunna ühinemist kõrralda’, õt Setomaa valla’saasi’ ütest ühinedä’. Kuuhtüid tugõvabast tetä’, õt nelä valla jätkusuutlikkusõ tiid piteh edesi minnä’, tohisi-i mehhaanilisõ liitmisõ tiid minnä’.

Aoluulist Setomaad tohisi-i ar’ lahku’! SKVK toetas Setomaa ühinemist haldusterritoriaalse reformiga.

5. Päävanõba aamõdikotusõ täütõmisõst

Novembri kuuni päävanõp om edesi Lõvi Vello, abivanõp Leima Aarne.

6. Kotusõpääl miildehalgahanu’ mõttõ’.

- 1) Setomaa arengu programmi nõukokko SKVK puult põhiliigõh Lõvi Vello, abiliigõh Leima Aarne.
- 2) mõtõh - googlihe võisi’ sisse panda’ seto keele, õt saasi’ seto keeleh tõlkõ.
- 3) seto keele oppaminõ nõud oppajalt seto keele mõistmist, opiraamatit. Nuid kattõ tingimust täütä’ om rassõ.
- 4) Järmäne SKVK kuuholõk om 26. mai kell 13 Luhamaa külakeskusõh.

Kirotaja Sarvõ Õiõ

Saatja: Kaja Tullus [kaja@setomaa.ee]

Saadetud: 19. märts 2012. a. 12:56

Adressaat: velolovi@hotmail.ee

Koopia: Õie Sarv; Aare Hõrn

Teema: Fw: Liikmete nimetamine Setomaa arengu programmi nõukogu moodustamiseks 2012. aastal

Tere,

Siseministerium ootab 28.märtsiks SVL ettepanekut Setomaa arengu programmi nõukogu liikmete nimetamiseks (asendusliikmed ja põhiliikmed). Meili lisas on regionaalministri kiri ning 2011.a nõukogu koosseis.

Setomaa Valdade Liidu nõukogu arutab seda küsimust 26. märtsil.

Palume 26.märtsiks saata ettepanek, kes võiks olla Seto Kongressi Vanemate Kogu poolt põhiliige ja asendusliige.

Lugupidamisega

Aare Hõrn

Setomaa Valdade Liit